

Functional pathology of autonomous campuses of Tehran Public universities

Maryam Sadat Ghoraiishi khorasgani*
Mohamad Yamani Douzi Sorkhabi**
Gholamreza Zakersalehi***
Golnar Mehran****

Aims

Regarding the fact that higher education is one of the prominent social institutions whose functions and malfunctions have significant consequences on human societies, According to that since 2012, autonomous campuses are responsible for the mission and the function of higher education and the importance of this issue. Therefore this research have been done with the goal of investigation and functional pathology of campuses in three dimension of (instruction, research, expertise services) and the long-term consequences of these damages.

Method

For this purpose with the targeted sampling method was done a semi-structured deep interview with 21 member of higher education experts and autonomous campuses managers of the Tehran's state universities. This research is qualitative, a kind of inductive reasoning and in terms of method is descriptive-exploration. Data analyzing was used of thematic analysis and functional damage themes are extracted.

---

* Assistant Professor, of education and psychology department Alzahra University, Tehran, Iran. *Corresponding Author:* maryamghoraishi@yahoo.com

** Professor, of education and psychology department Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

*** Associate Professor, of Institute for Research and Planning in Higher Education, Tehran, Iran.

**** Professor, of education and psychology department Alzahra University, Tehran, Iran.

Results

The result of the interview analysis was extraction of 97 codes in form of 3 main components and 6 subcomponents. 58 of the codes or 60 percent of them were related to function harms in education dimensions including decline in the quality of training process, decline in the quality of learning process and the lack of rapport between professor and student. 19 codes representing 20 percent of the extracted codes from the interviews were related to the function harms in research dimensions, including poor quality of research and the disregarding students' projects. 9 codes accounting for 9 percent of the extracted codes were related to function harms in specific services, resulting from lack of communication among the campus, industry and other sectors of the society. 11 codes representing 11 percent of the extracted codes were related to the long-term consequences of function harms of the campuses including the drop in quality of academic level of students entering the campus, the epidemic orientation towards getting academic degree, the drop in research quality, sole attention to education product, giving priority to quantity over quality, the drop in quality of academic level of graduate students, the absence of science production, and lowered level of scientific and academic position.

Discussion

It is expected that instead of accepting more and more students and prioritizing quantity over quality, the authorities should make an attempt to monitor and assess the educational and research function of these campuses meticulously and do their best to reduce and alleviate these harms. Ignoring such important issues can lead to irrecoverable harms to higher education in Iran nationally and internationally.

Keywords: education, research, specific services, autonomous campuses

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۵/۱۴
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۴/۱۷

مجله‌ی علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز
بهار و تابستان ۱۳۹۸، دوره‌ی ششم، سال ۲۶
شماره‌ی ۱، صص: ۱۹۷-۲۱۶

بررسی آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران

مریم سادات قریشی خوراسگانی*

محمد یمنی دوزی سرخابی**

غلامرضا ذاکر صالحی***

گلنار مهران****

چکیده

با توجه به اینکه از سال ۱۳۹۰، پردیس‌های خودگردان عهده‌دار رسالت و کارکردهای آموزش عالی شده‌اند و اهمیت این مسئله، این پژوهش باهدف، بررسی و آسیب‌شناسی کارکردی پردیس‌های خودگردان در سه بعد (آموزش، پژوهش و خدمات تخصصی) و پیامدهای بلندمدت این آسیب‌ها انجام شده است. بدین منظور با ۲۱ نفر از صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌های خودگردان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران به روش نمونه‌گیری هدفمند مصاحبه عمیق نیمه‌ساختارمند انجام شد. این پژوهش کیفی، از نوع رویکرد استقرایی و از نظر روش توصیفی-اکتشافی است. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون (تم) استفاده و مضامین آسیب‌های کارکردی استخراج شد. حاصل تحلیل مصاحبه‌ها، استخراج ۹۷ کد در قالب ۳ مؤلفه اصلی و ۶ مؤلفه فرعی هست. ۵۸ کد از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها، مربوط به بعد آموزش آسیب‌های کارکردی شامل؛ افت کیفیت فرایند آموزش، افت کیفیت فرایند یادگیری، عدم تعامل سازنده بین استاد و دانشجو بوده است. همچنین، ۱۹ کد از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها مربوط به بعد پژوهش آسیب‌های کارکردی شامل؛ کیفیت پایین پژوهش و عدم توجه به پژوهش دانشجویی بوده

mghoraishi@Alzahra.ac.ir

* استادیار دانشگاه الزهراء، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

** استاد دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

*** دانشیار مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، تهران، ایران

**** استاد دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

است. ۹ کد از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها مربوط به بعد خدمات تخصصی آسیب‌های کارکردی در عدم تعامل پردیس، صنعت و سایر بخش‌های جامعه خلاصه می‌شود. همچنین، ۱۱ کد از کدهای استخراج‌شده، مربوط به پیامدهای بلندمدت آسیب‌های کارکردی پردیس‌ها شامل؛ افت کیفیت ورودی‌های پردیس، گسترش مدرک‌گرایی، افت کیفیت پژوهش، توجه صرف به کارکرد آموزش، اولویت کمیت بر کیفیت، افت کیفیت فارغ‌التحصیلان، عدم تولید علم و لطمه به جایگاه بوده است. بر این اساس انتظار می‌رود، در جهت کاهش یا رفع این آسیب‌ها تلاش شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش، پژوهش، خدمات تخصصی، پردیس‌های خودگردان

مقدمه

اگرچه تنوع‌بخشی آموزش عالی با رشد و گسترش انواع دانشگاه، دسترسی جوانان کشور به آموزش عالی و تعمیق فرصت‌های آموزشی در دانشگاه‌ها را به گروه گسترده‌تری از داوطلبان افزایش داده است (Azizi, 2006, 71)، تا حدودی از بار دولت در تحمل هزینه‌های آموزش عالی رایگان کاسته و نقش مهمی در توسعه جامعه داشته است، با این‌وجود چنانچه برنامه‌ریزی و نظارت دقیق انجام نشود، گسترش بی‌رویه این‌گونه دانشگاه‌ها مشکلاتی مانند افزایش فارغ‌التحصیلان بیکار، افزایش دسترسی افراد مرفه به آموزش عالی و شکاف طبقاتی و نابرابری آموزشی، کاهش کیفیت آموزش، محرومیت قشر دارای درآمد کم برای ورود به این دانشگاه‌ها، فشارهای جانبی و روانی بر دانشجویان و خانواده‌ها جهت پرداخت هزینه‌های شهریه، مدرک‌گرایی، افزایش تقاضا برای شغل‌های با درآمد بالا و مشکلات مدیریتی را برای آموزش عالی کشور و به‌طور کلی جامعه به وجود خواهد آورد (Roshan, 2008, 286). در اینجا این دغدغه مطرح است که چرا با وجود بروز چنین پیامدهایی که حاصل سیاست‌گذاری‌های شتاب‌زده در توسعه نظام آموزش عالی است، در سال ۱۳۹۰، باهدف افزایش جذب متقاضیان ورود به دانشگاه، تنوع‌بخشی و پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و تخصصی کشور، ایجاد و افزایش بی‌رویه پردیس‌های خودگردان را شاهد هستیم. پدیده نوظهور پردیس‌های خودگردان در ابتدا، طبق مصوبه ۹۰/۵/۱ شورای گسترش آموزش عالی باهدف و کارکرد توسعه و فراهم نمودن زمینه جذب دانشجویان غیر ایرانی تشکیل شدند (Ministry of Science, Research and Technology, 2011)؛ اما از آنجا که واژه «آتونومی»^۱ به معنی حق خودگردانی و آزادی فردی از ابتدا به‌درستی فهم نشد

1. Autonomy

(Zaker Salehi, 2009, 82)، پردیس‌های خودگردان از هدف و کارکرد اصلی خود که جذب دانشجویان خارجی و بین‌المللی شدن بود، دور شد و کارکرد اصلی آن به گفته فوکو^۱ اندکاندک به «کژ کارکردی»^۲ تغییر شکل یافت (Fazeli, 2013, 11). در واقع پردیس‌های خودگردان هویت اصلی خود را به‌عنوان پردیس‌های بین‌المللی از دست دادند. اهمیت کارکردهای آموزش عالی به‌قدری است که، هابرماس جامعه‌شناس معاصر سه مسئولیت خطیر، از جمله دارا بودن فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها از حداقل ویژگی‌های لازم در حوزه یک حرفه تخصصی، انتقال، تبیین و اشاعه سنت فرهنگ جامعه و شکل دادن خودآگاهی سیاسی دانشجویان را بر عهده دانشگاه‌ها می‌داند (Huber mas, 1994, 93). چنانچه دانشگاه‌ها از کارکردهای اصلی خود و مسئولیت‌هایی که بر عهده دارند منحرف شوند و صرفاً به مدرک‌گرایی و خواسته‌های نامعقول دانشجویان به‌عنوان مشتری بینجامد، کژ کارکردی‌های پنهان مشتری‌گرایی و بازارگرایی در آموزش عالی به وجود آید که نتیجه ورود رویکرد مشتری‌مداری و بازارگرایی در دانشگاه‌ها، تردید در مورد نقش رهبری معنوی و فکری نهادهای آموزشی است (Gholipour & Pour Ezzat, 2008, 140). از این‌رو، سیاست کنونی آموزش عالی مبنی بر گسترش دانشگاه‌های شهریه‌ای و تداوم چنین سیاستی در کوتاه‌مدت و بلندمدت باعث می‌شود، اخلاق و کارکردهای بازاری و بنگاهی بر پیکره آموزش عالی سیطره بیفکند و ساحت علم و ارزش‌های بنیادین آن زدوده شود و شک و تردید در مورد کارکردها و خروجی‌های آن افزون‌تر شده و به‌نوعی بی‌اعتمادی و سرخوردگی در اجتماعات علمی منجر شود (Evans, 2008, 47). بر اساس آنچه گفته شد، حال با توجه به اینکه، پردیس‌ها نیز به‌عنوان یکی از انواع دانشگاه در کشور، به دنبال ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی به جامعه است و از آنجا که، آموزش عالی از نهادهای اجتماعی مهم محسوب می‌شود که کارکردها و کژ کارکردی‌های آن سرنوشت جوامع انسانی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد، این سؤال مطرح می‌شود که آیا پردیس‌ها در راستای رسالت‌های دانشگاه از جمله: آموزش، پژوهش، خدمات، انتقال دانش، توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌ها، بالندگی اشخاص، افزایش شناخت‌ها و پاسخ به نیازهای جامعه (Yamani Douzi Sorkhabi, 2012, 76) حرکت کرده است؟ یا به‌عبارت دیگر، آیا با وجود سیطره موج بازارگرایی و مشتری‌مداری در آموزش عالی ایران، از کارکردهای اصلی خود منحرف و دچار کژ کارکردی شده است؟ یافتن پاسخی برای این مسئله مبین

1- Fouco

2- Dysfunction

بررسی وضعیت موجود پردیس‌های خودگردان است؛ بنابراین آسیب‌شناسی آموزش‌عالی، بدون تردید بر هر اقدامی در راستای ایجاد تحول در آن، اولویت و برتری دارد. بر این اساس، پژوهش حاضر در پی یافتن پاسخ این سؤال‌ها است که «آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان در سه بعد (آموزش، پژوهش و خدمات تخصصی) کدام‌اند؟» و «پیامدهای بلندمدت ناشی از این آسیب‌ها چیست؟».

مبانی نظری تحقیق

کارکردهای نظام آموزش عالی

در گذار رویدادهای پیچیده‌ای که از درون و پیرامون، دانشگاه‌ها را تحت تأثیر قرار داده است، اهداف و رسالت‌های آموزش عالی با روندی تکاملی دستخوش تغییرات بسیاری بوده است. از این رو، سؤال‌هایی بدین شرح مطرح می‌شود؛ آیا اکنون انتظار همه از دانشگاه‌ها، تنها پرداختن به کارکردهای تخصصی آن است؟ آیا دانشگاه انتقال‌دهنده دانش است؟ تولیدکننده علم است؟ ارائه‌دهنده دروس است؟ یا با دید همه‌جانبه نگر و بین‌رشته‌ای در پی فهم پیچیدگی‌های جهان هستی است؟ ارتباط آموزش و پژوهش و کاربرد دانش چگونه است؟ و نیز ارتباط دانشگاه با جامعه و انتظارات آن و سؤالات بی‌شمار دیگر که دانشگاه را به توجه و دقت بیشتر به کارکردهای خود فرامی‌خواند و مفهوم چندمعنایی از دانشگاه را ارائه می‌دهد (5 - 4 - Yamani douzi sorkhabi, 2009). مهم‌ترین کارکردی که دانشگاه را از دیگر نهادهای اجتماعی، علمی و پژوهشی جدا می‌سازد کارکرد آموزشی و تربیتی آن در سطوح آموزش عالی و تخصصی است. (Levil, 2000) کارکردهای اصلی دانشگاه را شامل: ارزش‌دهی به یادگیری مادام‌العمر، پیگیری، صیانت و انتقال دانش، توانمندسازی افراد برای کسب استقلال و شکوفایی فردی، آماده‌سازی و شکل‌دهی مهارت‌های موردنیاز بازار کار، نسبت علوم تحقیقات در عرصه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی، مشارکت جامعه مدنی و مردم‌سالار و کمک به ارتقای جایگاه بین‌المللی کشور می‌داند (36 - 35 - Samari, 2014).

در مورد کارکردهای دانشگاه، (Jaspers, 1969) معتقد است مبادرت افراد در دانشگاه به پژوهش تمام‌وقت یا آموزش، باعث نابودی فکری دانشگاه خواهد شد. هرچند یکی از اهداف و رسالت‌های دانشگاه، آموزش است اما دانشگاه صرفاً مکانی برای آموزش نیست. بلکه باید

محیط دانشگاه را برای پژوهش فعال مهیا کند. چراکه حقیقت از طریق پژوهش نظام‌مند دسترس‌پذیر است؛ بنابراین پژوهش نخستین مرکز توجه دانشگاه است و مرکز توجه دانشگاه در درجه دوم آموزش است، زیرا حقیقت باید منتقل هم شود؛ اما دانشجو از دانشگاه انتظارات بیشتری دارد که این انتظارات صرفاً در دانشگاه برآورده نمی‌شود بلکه در ارتباط با سایر بخش‌های در جامعه و دانشگاه دست‌یافتنی است. در این رابطه یاسپرس معتقد است، این ارتباطات نباید فقط به ارتباطات میان رشته محدود شود و آموزش و پژوهش محدود به دانشگاه نشود بلکه دانشگاه را به کارگاه دانشگاهی برای بروز ایده‌های خلاق تبدیل نماید (Jaspers, 2015, 64 – 100). Clarke (2007) از این هم فراتر رفته و از مفهوم «مولتی یونیورسیتی»^۱ استفاده می‌کند. در اینجا دانشگاه، محدود به آموزش و پژوهش نیست بلکه دانشگاه به یک محیط «چند دانشگاهی» و به‌عنوان نیروی مولد برای آموزش، پژوهش، طرح ایده‌های نو، مقولات انتقادی، محیطی کارآفرین تبدیل می‌شود (Clarke, 2007, 132 – 136). به اعتقاد Zaker salehi (2016) علیرغم این که توجه به کارکردهای تکنیکی، ضروری هست اما چنانچه این کارکردها منجر به حصول کارکردهای هنجاری دانشگاه از جمله: معنادار کردن جهان ما، ایفای نقش در تحولات اجتماعی، مکانی برای گفتگو، ایجاد تفاهم، اقناع و اجماع عمومی از طریق گفتمان سازی آموزش، شیوه تفکر، نقد، تقویت نهادهای واسط و تقویت توسعه پایدار نشود، ثمربخش نخواهند بود.

مفهوم کژ کارکردی در نظام آموزش عالی

به اعتقاد (Ritzer & Goodman, 2011, 125)، کژ کارکردی‌ها نشان از پیامدهای منفی هر نظامی است. بر این اساس، با توسعه و گسترش کمی مراکز آموزش عالی و تنوع‌بخشی انواع دانشگاه، پردیس‌ها نیز کژ کارکردی‌هایی به همراه خواهد داشت. از جمله می‌توان به «افزایش تعداد متقاضیان ورود به دانشگاه‌ها اشاره کرد که نتیجه آن، تبدیل دانشگاه نخبه‌گرا به دانشگاه توده‌ای بود، چندان که به‌مرور دیگر نمی‌شود ادعا کرد که کارکرد دانشگاه منحصر به تولید علم و پرورش نخبگان است، بلکه رفته‌رفته دانشگاه بیش از آنکه نهاد علم باشد، نهاد فرهنگ می‌شود که این فرصت را فراهم می‌آورد تا افراد هویت‌های قومی و جنسیتی و هویت‌های

اجتماعی خود را بازتولید و تکثیر کنند. در چنین موقعیتی، افراد دانشگاه را مصرف می‌کنند، نه آنکه در دانشگاه چیزی تولید شود» (Fazeli, 2013, 13 – 14). بر این اساس می‌توان گفت، پردیس‌ها نیز که بر اساس شیوه‌نامه تأسیس پردیس‌های خودگردان (ماده ۲) باهدف توسعه و فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای جذب داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین دانشجویان ایرانی شاغل در خارج از کشور و ادامه تحصیل دانشجویان مجازی در مقاطع بالاتر با هزینه تمام‌شده، کمک به تنوع‌بخشی در آموزش عالی، افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در راستای پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و علمی تخصصی کشور، شکل گرفتند (Ministry of Science, Research and Technology, 2011); به‌عنوان یک نظام و مجموعه اجتماعی، کارکردی مشخص دارند و به دنبال ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی به جامعه، ناگزیر از ارتباط با سیستم‌های پیرامون خود هستند. از این رو، چنانچه رابطه بهینه خود را با محیط از دست بدهد و به دادوستد مادی و اطلاعاتی با محیط نپردازد، حالت ایستا به خود می‌گیرد. از طرفی دیگر، تحول در محیط پیرامونی پردیس‌ها، تغییر در کارکردهای پردیس‌ها را به دنبال خواهد داشت. بنابراین در محیط به‌شدت در حال تغییر، کارکردهای مختلف سازمان‌ها و نهادهای علمی با یکدیگر به رقابت می‌پردازند. این رقابت گاهی نیز به مزاحمت کارکردها و سپس اختلال و تنش در ایفای یک کارکرد ختم می‌شود که جامعه‌شناسان از آن به کژ کارکردی تعبیر می‌کنند.

پیشینه تحقیق

Denny (2014) و Wigger (2014) پژوهش‌هایی در خصوص «آسیب‌ها و پیامدهای منفی خصوصی‌سازی آموزش عالی در کشور ایرلند و آمریکا» انجام داده‌اند، آن‌ها معتقدند خصوصی‌سازی باعث شده است، هنجارهای بازار در دانشگاه سایه افکند و پیامدهای منفی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، کاهش رغبت ورود به دانشگاه به دلیل افزایش شهریه، کاهش کیفیت آموزشی، کاهش نرخ بازدهی و کارایی بیرونی و بالاخره افزایش نابرابری را به همراه داشته باشد. همچنین مطالعات Levy (2010) با عنوان «چشم‌انداز آموزش عالی خصوصی؛ چقدر، کجا و چرا و برای چه؟» حاکی از آن است افزایش مؤسسات آموزش عالی خصوصی در جهت تأمین منابع مالی آموزش عالی، کمک به دولت در پاسخگویی به تقاضاها و

تنوع‌بخشی بوده است اما میزان رشد آموزش عالی خصوصی متفاوت بوده است؛ که می‌توان گرایش عمومی جامعه، پاسخگویی به آن و منابع مالی عمده‌ترین علت توسعه بخش خصوصی آموزش عالی برشمرد. نتایج پژوهش (Arasteh & Jamshidi, 2014) در خصوص «عوامل تأثیرگذار بر توسعه کمی خصوصی‌سازی آموزش عالی در ایران» نشان داد، مهم‌ترین عوامل شامل تقاضاهای فزاینده برای آموزش عالی، ناتوانی یا ضعف تمایل دولت در پاسخگویی به تقاضاها به دلیل کمبود اعتبارات، تغییرات جمعیت شناختی متقاضیان ورود به آموزش عالی، تأکید بر رشد خصوصی‌سازی آموزش عالی در برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان توسعه کشور و کاهش تصدی‌گری دولت و لزوم رشد و توسعه آموزش عالی اصلاحات ساختاری در این بخش است. مطالعات (Mohammadi, Parvin, Ghyasi & khorasani, 2016) در «آسیب‌شناسی دانشگاه جامع علمی کاربردی» به‌عنوان یکی از انواع دانشگاه پولی بیانگر آن است، عدم انطباق میان‌رشته‌ای آموزشی و نیاز بازار کار، توسعه کمی دانشگاه بدون توجه به کیفیت، عدم وجود یک سیستم یکپارچه اطلاعاتی مدیریتی، نبود کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها مناسب با رشته تحصیلی، عدم دسترسی به کتابخانه و اینترنت و عدم پویایی نظام آموزشی برای پاسخگویی به نیازهای جامعه، مهم‌ترین آسیب‌های این دانشگاه قلمداد می‌شود.

با نگاهی به پیشینه پژوهش، به‌روشنی می‌توان دریافت، علیرغم اینکه پردیس‌های خودگردان عهده‌دار کارکردهای دانشگاهی شده‌اند، هیچ‌گونه پژوهشی در خصوص آسیب‌شناسی کارکردی پردیس‌ها انجام نگرفته است. از این روی، خلأ پژوهشی در خصوص آسیب‌شناسی کارکردی پردیس‌های خودگردان احساس و انجام شد.

اهداف و سؤال‌های پژوهش

هدف اصلی پژوهش، آسیب‌شناسی کارکردی پردیس‌های خودگردان در سه بعد آموزش، پژوهش و خدمات تخصصی و بررسی پیامدهای بلندمدت ناشی از این آسیب‌ها است؛ بنابراین سؤال‌های پژوهش بدین شرح مطرح می‌شود:

۱. آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد آموزش، کدام‌اند؟
۲. آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد پژوهش، کدام‌اند؟
۳. آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد خدمات تخصصی، کدام‌اند؟
۴. پیامدهای بلندمدت آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان، چیست؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر کیفی، از نوع رویکرد استقرایی، به لحاظ هدف کاربردی، از نظر روش، توصیفی - اکتشافی است.

جامعه، نمونه و شیوه نمونه‌گیری

جامعه پژوهش متشکل از صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌ها بوده است. به‌منظور انتخاب صاحب‌نظران از روش نمونه‌گیری غیر تصادفی هدفمند (موارد خاص) استفاده شد و با توجه به اینکه کلاً دانشگاه‌های دولتی شهر تهران دارای ده پردیس بودند، بنابراین حجم نمونه مدیران با جامعه آماری برابر بود. مجموعاً با ۱۱ صاحب‌نظر و ۱۰ مدیر پردیس مصاحبه انجام شد.

نحوه گردآوری و تحلیل داده‌های پژوهش

ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه از نوع نیمه‌ساختارمند بوده است. پس از مصاحبه، متون مصاحبه پیاده‌سازی و با استفاده از روش تحلیل مضمون و «سه‌گام تجزیه و توصیف، تشریح و تفسیر و در آخر ترکیب و یکپارچه‌سازی» (Attrid-Stirlin, 2001, 390) داده‌ها استخراج شدند.

اعتبار و انتقال‌پذیری داده‌ها

جهت اعتباربخشی حین انجام مصاحبه‌ها، سعی شد با استفاده از روش‌های چندگانه جمع‌آوری اطلاعات از جمله ضبط صدا، نوشتن، مشاهده حالات افراد، مثال و تجربه زیسته آن‌ها، به اعتبار داده‌ها بیفزاییم. برای سنجش اعتبار‌پذیری داده‌ها، علاوه بر تأیید اساتید راهنما و مشاور، نظرات پنج نفر از متخصصان آموزش عالی لحاظ شده است. همچنین برای تأیید انتقال‌پذیری داده‌ها، تعداد سه مصاحبه انتخاب و هرکدام دو بار در یک فاصله زمانی ۳۰ روزه کدگذاری شدند. سپس نتایج دو کدگذاری با یکدیگر، مقایسه و طبق روش هولستی^۱ (Short, Broberg, Cogliser & Brigham, 2010, 328) ضریب پایایی معادل ۰/۹ محاسبه و نشان داد نتایج پژوهش از قابلیت اعتماد بالایی برخوردار است.

1- Holsti' PAO

یافته‌های پژوهش

آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد آموزش، کدام‌اند؟

از مجموع ۹۷ کد استخراج‌شده، ۵۸ کد یعنی ۶۰٪ از کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد آموزشی کارکردهای پردیس‌ها هستند. از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌ها، آسیب‌های کارکردی حوزه آموزش را می‌توان در افت کیفیت فرایند آموزش، افت کیفیت فرایند یادگیری، عدم تعامل سازنده بین استاد و دانشجو جستجو کرد؛ در این میان مضمون افت کیفیت فرایند یادگیری دارای بیشترین فراوانی (۳۰ فراوانی) بوده است (جدول ۱).

جدول ۱. نمونه مضامین مرتبط با آسیب‌های کارکردی (بعد آموزش) از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌های خودگردان

Table 1. The sample of themes concerning to function harms (educational dimension) from the point of view of higher education experts and directors of autonomous campus universities

مضمون Theme	نقل قول Quotation	کد / مصاحبه Code / Interview	فراوانی (مدیران) Percentage (frequency Managers)	فراوانی (صاحب‌نظران) Percentage frequency (Experts)	درصد درصد
افت کیفیت فرایند آموزش	«دانشیارها و استادها، کسانی که درواقع آدم‌های محقق قوی هستند، نمی‌آیند درس بدهند و پایان‌نامه بگیرند.»	Code] 45 / M -[12	6	17	26%
افت کیفیت فرایند یادگیری	«دانشجو‌هایی که وارد پردیس‌ها می‌شوند، به لحاظ علمی هم سطح دانشگاه مادر نیست.»	Code 15] [/ M 7	14	16	53%
عدم تعامل استاد و دانشجو در پردیس	«استادی که از اینجا بخواهد پروازی برود آن دانشگاه فقط درواقع می‌رود که سر کلاسش درس بدهد و برگردد، خیلی نمی‌تواند با دانشجو در تعامل باشد.»	Code 25] [/ M 3	1	4	80%

آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد پژوهش، کدام‌اند؟

از مجموع ۹۷ کد استخراج‌شده، ۱۹ کد یعنی ۲۰٪ از کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد پژوهش کارکردهای پردیس‌ها هستند. طبق دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران

پردیس‌ها، آسیب‌های کارکردی حوزه پژوهش شامل؛ کیفیت پایین پژوهش و عدم توجه به پژوهش دانشجویی بوده؛ در این میان مضمون کیفیت پایین پژوهش دارای بیشترین فراوانی (۱۶ فراوانی) بوده است (جدول ۲).

جدول ۲. نمونه مضامین مرتبط با آسیب‌های کارکردی (بعد پژوهش) از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌های خودگردان

Table 2. The sample of themes concerning to function harms (research dimension) from the point of view of higher education experts and directors of autonomous campus universities

مضمون Theme	نقل قول Quotation	کد / مصاحبه Code / Interview فراوانی (مدیران) (Frequency Managers)	درصد Percentage فراوانی (صاحب‌نظران) Frequency (Experts)	درصد Percentage
کیفیت پایین پژوهش	«معمولاً کار پایان‌نامه‌ی دانشجویان همان‌طور سرهم‌بندی است. از بیرون کمک می‌گیرند، معلوم نیست خلاصه یک کار باکیفیت از داخل آن بیرون بیاید».	Code] 23 / M [6	6	38٪
عدم توجه به پژوهش دانشجویی	«دانشجویان علاقه و انگیزه‌ای برای پژوهش ندارند».	Code] 22 / M [6	-	100٪

آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان از نظر بعد خدمات اجتماعی و تخصصی، کدام‌اند؟ از مجموع ۹۷ کد استخراج‌شده، ۹ کد یعنی ۹٪ از کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد خدمات تخصصی کارکردهای پردیس‌ها هستند. از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس، آسیب‌های کارکردی بعد خدمات تخصصی پردیس‌ها در عدم تعامل پردیس، صنعت و سایر بخش‌های جامعه با (۹ فراوانی) خلاصه می‌شود (جدول ۳).

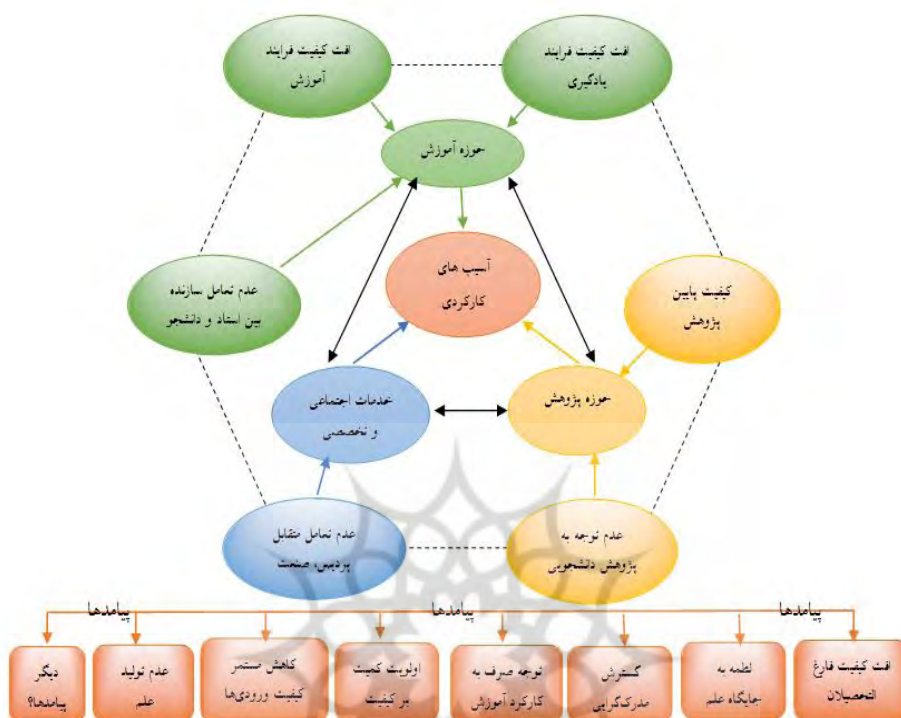
پیامدهای بلندمدت آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان، چیست؟ از مجموع ۹۷ کد، ۱۱ کد یعنی ۱۱٪ از کدها مربوط به پیامدهای بلندمدت آسیب‌های

جدول ۳. نمونه مضامین مرتبط با آسیب‌های کارکردی (بعد خدمات تخصصی) از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش عالی و مدیران پردیس‌های خودگردان

Table 3. The sample of themes concerning to function harms (specific service dimension) from the point of view of higher education experts and directors of autonomous campus universities

مضمون Theme	نقل‌قول Quotation	کد / مصاحبه Code / Interview	فراوانی (مدیران) (Frequency Managers)	درصد Percentage	فراوانی (صاحب‌نظران) (Frequency Experts)	درصد Percentage
عدم تعامل متقابل پردیس، صنعت و سایر بخش‌های جامعه	«ارتباط پردیس‌ها با صنعت خیلی پررنگ نیست.» «یک تصویر منفی در مورد پردیس هست که جامعه‌ای که می‌خواهد بهره‌برداری بکند از آن خدمات، رغبتی نخواهد داشت که برود سراغ پردیس.»	Code 31] / M 1 Code 44] / M 5	1	11%	8	89%

کارکردی هستند. شرکت‌کنندگان معتقدند، اگر جهت رفع یا کاهش آسیب‌های کارکردی گامی برداشته نشود، پردیس‌ها جهت کاستن بار مالی تحمیلی برای اداره امور مربوطه خود، سیاست پذیرش بی‌رویه دانشجوی را اتخاذ خواهند نمود. این مسئله می‌تواند دقت و ارزیابی دقیق در پذیرش دانشجوی را بکاهد و شاهد افت کیفیت مستمر ورودی‌های پردیس باشیم؛ که عمدتاً هدفی جز کسب مدرک تحصیلی به دلایل نیاز در زمینه ارتقای شغلی یا صرفاً کسب مدرک دانشگاهی، نداشته‌اند؛ بنابراین مدرک‌گرایی و تولید مدرک در اولویت قرار خواهد گرفت. پیامد افزایش بی‌رویه دانشجویی نه‌چندان باکیفیت را می‌توان در دو بعد، افت کیفیت پژوهش و توجه صرف به کارکرد آموزش اشاره کرد. در چنین وضعیتی مدیران مربوطه به چیزی غیر از کمیت و درآمدزایی صرف نخواهند اندیشید. حاصل این تفکر، افزایش فارغ‌التحصیلان بی‌کیفیت بوده است. به‌طوری‌که نمی‌توان از آن‌ها انتظار کارکرد پژوهشی، تولید علم و ارائه خدمات به بخش‌های مختلف جامعه را داشت (شکل ۱).

شکل ۱. آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان

Figure 1. The function harms of autonomous campus universities in three dimensions of education, research and specific service

بحث و نتیجه‌گیری

علیرغم اینکه در پی سیاست‌گذاری توسعه آموزش عالی و ایجاد انواع دانشگاه‌ها از جمله پردیس‌های خودگردان، پاسخگویی به رسالت و کارکردهای آموزش عالی جز مهم‌ترین اهداف است. لیکن یافته‌ها (شکل ۱) بیانگر آن است؛ پردیس‌ها نه تنها از عهده انجام کارکردها برنیامده‌اند بلکه دچار آسیب یا به‌نوعی کژ کارکردی شده‌اند. به‌طوری‌که اگر استاد و دانشجو را دو بال مهم و اصلی دانشگاه بدانیم، درمی‌یابیم (جدول ۱ و ۲)، از یک‌سو عدم گرایش اساتید مجرب و دارای مرتبه علمی بالا به تدریس در پردیس‌ها و واگذاری این امر خطیر به اساتید جوان، فرایند آموزش و تدریس را دچار آسیب نموده، همچنین، عدم استقلال پردیس‌ها در جذب اعضای هیئت‌علمی باعث شده است، از اساتید دانشگاه مادر یا دیگر دانشگاه‌ها برای امر

تدریس استفاده گردد. از این رو، بر اساس (جدول ۱)، «انرژی این اساتید صرف دانشگاه مادر شده و توان و انرژی برای صرف در پرديس باقی نمانده و مجبور به رفت‌وآمدی به پرديس صرفاً جهت رفع تکلیف خواهد بود». از سوی دیگر، «با توجه به ورودی‌های خاص پرديس‌ها به لحاظ میانگین سنی بالا، شاغل بودن و مهم‌تر اینکه اغلب به دلیل عدم توانایی اخذ پذیرش در دانشگاه‌های دولتی، به پرديس‌ها راه یافته‌اند، بیشتر از آنکه در پی یادگیری و تولید علم باشند به اخذ مدرک فکر می‌کنند». مجموع عوامل باعث افت کیفیت یادگیری در پرديس‌ها شده است. حال این سؤال مطرح است؛ آیا می‌توان از پرديس‌های خودگردان با دو بال شکسته (یاددهی و یادگیری) انتظار کارکرد پژوهش و ارائه خدمات تخصصی به بخش‌های مختلف جامعه را داشت؟ حال آنکه پرديس‌ها فقط به مکانی برای دانشجوی و استاد ترددی تبدیل شده که در آخر دست‌مایه این تردد یعنی مدرک تولید شده، صرف ارتقای شغلی در ادارات و یا مایه خرسندی خانواده‌ها در کسب مدرک دانشگاهی توسط فرزندشان می‌شود. از این رو، کارکردهای تکنیکی پرديس‌ها منجر به حصول کارکردهای هنجاری مانند رشد تفکر خلاق، نقد و تقویت توسعه پایدار نشده است. با این اوصاف، تصور اینکه پرديس‌ها به‌عنوان یک نهاد دانشگاهی، به محیط «چند دانشگاهی» تبدیل شود، تصوری محال است. با توجه به یافته‌ها سناریوی پیش رو، بر اساس آسیب‌شناسی پرديس‌ها به تفکیک و بر اساس میزان آسیب‌های کارکردی هر یک، لغو مجوز برخی پرديس‌ها و ادامه حیات برخی دیگر رقم خواهد خورد. به عبارتی دیگر، تصمیم‌گیری نسبت به لغو مجوز یا ادامه حیات پرديس‌ها بر اساس، نسبت میزان آسیب‌ها به تعداد دانشجوی، امکانات آموزشی و پژوهشی و ماهیت رشته‌های تحصیلی صورت گیرد. اجرای این سناریو نیز مستلزم تعریف شاخص‌های کیفی آموزش و پژوهش و ارزیابی پرديس‌ها به‌طور مستمر است و در صورت عدم رعایت شاخص‌ها و ارزیابی پایین بدون هیچ‌گونه انعطافی به لغو مجوز آن بینجامد. با توجه به مطالعات زیادی که در حوزه خصوصی‌سازی آموزش عالی کشور انجام گرفته، نتایج مؤید آن است خصوصی‌سازی آموزش عالی ایران بیشتر از پیامدهای مثبت منجر به پیامدهای منفی شده است. حال این سؤال مطرح می‌شود، آیا خصوصی‌سازی آموزش عالی در دیگر کشورها نیز دارای وضعیتی مشابه ایران است؟ آیا دانشگاه‌های خصوصی در همه جای دنیا دارای رتبه و کیفیت پایینی هستند؟ در پاسخ به این سؤال‌ها می‌توان گفت، علیرغم اینکه پژوهش‌های زیادی از جمله مطالعات (Lerra, 2014; Levy, 2010) نشان می‌دهد

خصوصی‌سازی آموزش عالی در دیگر کشورها نظیر ژاپن، فیلیپین، تایلند، اتیوپی و آمریکا نیز با آسیب‌ها و پیامدهای منفی از جمله افزایش فارغ‌التحصیلان بیکار، گسترش مدرک‌گرایی، کیفیت پایین حوزه آموزش و پژوهش روبرو بوده است، لیکن به‌طورکلی تجارب خصوصی‌سازی آموزش عالی در دنیا حاکی از آن است، کشورهایی نیز وجود دارند که تجربه موفق‌تری در زمینه خصوصی‌سازی آموزش عالی داشته‌اند که در این راستا می‌توان «به کشورهایی از جمله اسپانیا، هلند، بلژیک و آمریکا اشاره نمود که از مؤسسات دانشگاهی آموزش عالی خصوصی برجسته‌ای برخوردار هستند» (Altbach, Riesberg & Rambley, 2009, 160 – 162). اکنون، پس از شناسایی آسیب‌های پردیس‌های خودگردان، چنانچه نگاهی تطبیقی به آسیب‌های پردیس‌های خودگردان و دیگر دانشگاه‌های پولی از جمله دانشگاه آزاد، پیام نور، غیرانتفاعی و دوره‌های شبانه دانشگاه‌ها داشته باشیم، بر اساس مطالعات (Rahimi kelishadi, 1995)، در بررسی آثار اقتصادی - اجتماعی دانشگاه آزاد می‌توان دریافت، دانشگاه آزاد زمینه طبقاتی شدن آموزش، افزایش نابرابری‌های اجتماعی، نابرابری در دسترسی به فرصت‌های آموزشی، تغییر در سلسله‌مراتب اجتماعی به نفع طبقات بالای جامعه و برتری انگیزه‌های سودجویانه را به وجود آورده است. همچنین نتایج پژوهش (Hemmati & Najafifar, 2016)، در خصوص دانشگاه پیام نور، حاکی از آن است، این دانشگاه به لحاظ خدمات آموزشی، امکانات رفاهی، عوامل بهداشتی و روانی و عوامل فیزیکی در سطح پایینی است و عدم رضایت دانشجویان را در پی داشته است. همچنین (Ghoraishi khorasgani, Yamani douzi sorkhabi, Zaker salehi & Mehran, 2017) «تحلیل محتوای مقالات حوزه خصوصی‌سازی آموزش عالی ایران» دریافتند، خصوصی‌سازی آموزش عالی، آثار منفی از جمله؛ افزایش فارغ‌التحصیلان بیکار، کاهش کیفیت آموزش استاد و دانشجویان، طبقاتی شدن آموزش به نفع طبقات بالای جامعه و افزایش فشار اقتصادی به طبقات پایین‌تر جامعه، رشد کمی مراکز خصوصی آموزش عالی، مدرک‌گرایی و تقلب و فساد آموزشی، مشکلات ساختاری در راه‌اندازی دانشگاه‌های خصوصی به همراه داشته است. با توجه به آسیب‌های جدی خصوصی‌سازی آموزش عالی، به نظر می‌رسد وقت آن رسیده، مسئولان و دست‌اندرکاران آموزش عالی کشور، بازنگری و تأمل جدی در شیوه تفکر حاکم نسبت به افزایش خصوصی‌سازی آموزش عالی به‌کارگیرند و جهت جبران کسری بودجه آموزش عالی، تمهیداتی از جمله سرمایه‌گذاری بیشتر روی تولیدات علمی دانش‌بنیان و درآمدزایی از طریق

تعاملات تنگاتنگ با صنعت و سایر بخش‌های جامعه، جایگزین شود و چنانچه تصور بر این است، دریافت شهریه تنها راه‌حل تأمین کمبود منابع مالی آموزش عالی است، بر اساس مطالعات (Marzieh & Panahi, 2007) در خصوص، برابری رضایت بالای (۸۵ درصد) دانشجویان دوره شبانه از کیفیت یاددهی - یادگیری، امکانات رفاهی و شرایط کلی دانشگاه، با دانشجویان روزانه دانشگاه‌ها، می‌توان گفت، دوره شبانه دانشگاه‌های دولتی بهترین گزینه برای پذیرش دانشجویان و دریافت شهریه هست. از این رو، اینکه امکانات مادی، فیزیکی و انسانی پراکنده آموزش عالی تحت عناوین مختلف آزاد، پیام نور، غیرانتفاعی و پردیس‌های خودگردان و از این دست که هر روز رو به افزایش هستند، سازمان‌دهی و در خدمت پرورش نیروی انسانی مورد نیاز کشور در آموزش عالی، مدیریت شود، جای تأمل است. بنابراین، با دستیابی به یافته‌های پژوهش؛ این سؤال مطرح می‌شود که پس از آگاهی از آسیب‌های کارکردی پردیس‌های خودگردان پس از پنج سال فعالیت، ادامه روند فعلی پردیس‌ها چگونه توجیه‌پذیر است؟

در پایان، بر اساس آسیب‌های استخراجی، پیشنهادهای اجرایی جهت کاهش یا رفع آسیب‌ها پیشنهاد می‌گردد:

- با توجه به یافته‌ها مبنی بر کیفیت پایین ورودی‌ها و فارغ‌التحصیلان پردیس‌ها؛ شایان ذکر است، علیرغم اینکه به نحوه برگزاری آزمون سراسری انتقاداتی وارد است اما در حال حاضر به‌عنوان تنها کانال سنجش کیفیت دانشجویان در کشور می‌توان آن را برشمرد. بنابراین، ورود دانشجویان بدون آزمون به‌ویژه در مقاطع مهم تحصیلات تکمیلی می‌تواند خطری جدی برای آموزش عالی و جامعه محسوب شود؛ از این رو، ورود دانشجویان پردیس از طریق کنکور سراسری ضروری است. همچنین راهکارهایی مبنی بر غربالگری ورودی پردیس از جمله به‌کارگیری ابزار مصاحبه یا آزمون تشخیصی پیشنهاد می‌شود.

- با توجه به اینکه، دانشجویان پردیس در مقایسه با دانشجویان دانشگاه مادر دارای کیفیت بسیار پایینی هستند و به تبع فارغ‌التحصیلان پردیس‌ها نیز کارایی و اثربخشی قابل قبولی نداشته و همین امر ارزش‌گذاری پایین جامعه دانشگاهی و جامعه را در بر داشته است، از این رو، رعایت (تبصره ۶) لایحه تصویب پردیس‌ها مبنی بر «صدور مدرک تحصیلی دانشجویان موضوع بند «ی» ماده ۲۰ با درج نوع پذیرش و محل تحصیل» ضروری است.

- جهت کاهش آسیب‌های کارکردی حوزه پژوهش؛ ایجاد امکانات و زیرساخت‌های مناسب جهت انجام پژوهش و به‌کارگیری اهرم تشویق، ترغیب و افزایش انگیزه دانشجویان نسبت به پژوهش ضروری است و نهایتاً ایجاد نظام جامع نظارت و ارزیابی بر پردیس‌ها با تأکید بر کیفیت آموزش و پژوهش پیشنهاد می‌شود.

References

- Attrid -Stirling, J. (2001), Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research, *Qualitative Research*, 1(3), 385-405.
- Altbach, Ph. G., Riesberg, L., & Rambley, L. E. (2009). *Global Higher Education Trends: Interception of a University Revolution* (Translated by Mohammad Reza Saeed Abadi and Parvin Ahmad Khanlou), Tehran: Publishing Institute for Research and Planning, First Edition. [Persian]
- Arasteh, H. R., & Jamshidi, L. (2014). Influencing factors on the quantitative development of higher education privatization in Iran, *Journal of Educational Sciences*, 21 (2), 83 – 113. [Persian]
- Azizi, N. (2006). *An Introduction to Higher Education with an Emphasis on the Humanities*, Tehran: Publication of the Institute for Cultural and Social Studies. First Edition. [Persian]
- Clarke, C. (2007). *University Applications*, Translation by Seyyed Mustafa Haddadi and Ali Golmohammadi, Tehran: Publications of the Institute for Cultural and Social Studies. [Persian]
- Denny, K. (2014). The effect of abolishing university tuition costs: Evidence from Ireland. *Labour Economics*, 26, 26-33.
- Evans, M. (2008). *University and Record of Thoughts*, Translation by Pirooz Yazidi, Tehran: Publication of the Institute of Cultural and Social Studies, Ministry of Science, Research and Technology, First Edition. [Persian]
- Fazeli, N. (2013). Academic disciplines: functions, functions and developments, *Interdisciplinary Studies in Humanities*, 6(1), 1- 30. [Persian]
- Ghoraiishi khorasgani, M. S., Yamani douzi Sorkhabi, M., Zaker slahi, Gh., & Mehran, G. (2017). Analyzing the content of articles in the field of

- higher education privatization in the country's scientific journals, *Science and Technology Policy*, 9(3), 61 - 76. [Persian]
- Gholipour, A., & Pour Ezzat, A. (2008). A Survey on the Cuckoo's Secret Functioning of Customerism in Educational Institutions, *Epistemological Studies at Islamic University*, 12(2), 139 -160. [Persian]
- Hemmati, A., & Najafifar, H. (2016). Evaluation of satisfaction of female and female students of Payame Noor University from universities and authorities, *Studies of Psychology and Social Sciences*, 2(2), 401- 416. [Persian]
- Huber Mas, U. (1994). University Mission in Modern Society, translated by Hossein Ali Nozari, *Quarterly Journal*, 6, 90 – 101. [Persian]
- Jaspers, C. (2015). *University idea*, Translation by Mehdi and Mehrdad Parsa, Tehran: Phoenix Publishing, First Edition. [Persian]
- Short, J. C., Broberg, J. C., Coglisier, C. C., & Brigham, K. H. (2010). Construct Validation Using Computer-Aided Text Analysis (CATA). *Organizational Research Methods*, 13(2), 320-347.
- Levy, D. C. (2010). Viewing Private Higher Education: How Much, Where, Why, and What? *International Encyclopedia of Education* (Third Edition), 622-627
- Lerra, M. (2014). The Dynamics and Challenges of Distance Education at Private Higher Institutions in South Ethiopia, *Educational Planning and Management, Asian Journal of Humanity, Art and Literature*, 1 (3), 137-150.
- Mohammadi, Sh., Parvin, E., Ghyasi, S., & Khorasani, O. (2016). Pathology of the Applied University of Applied Sciences by Analyzing ANP and SWOT And providing appropriate strategies (Case studies: Scientific Centers Applied Zahedan City), *Journal of Educational Sciences*, 6(2), 177 – 198. [Persian]
- Ministry of Science, Research and Technology (2011). Autonomous Campus Establishment Style Sheet, Dec. 7, 2011. [Persian]
- Marzieh, A., & Panahi, Gh. (2007). The study of the relationship between students' satisfaction and their attitude towards nursing, *Educational Psychology Studies*, 4(6), 103 - 112. [Persian]
- Paya, A. (2006). *University, Scientific Thinking, Innovation and General Domain*, Tehran: Publication of the Research Institute for Cultural and Social Studies, First Edition. [Persian]
- Roshan, A. R. (2008). Distribution of Opportunities for Entry to Iranian State Universities, *Social Welfare Quarterly*, (30 & 31), 285 - 312. [Persian]
- Ritzer, G., & Goodman, D. J. (2011). *Modern Sociology Theory*, Translated by Khalil Mirzaee and Abbas Lotfizadeh, Tehran: Sociologists' Publications. First Edition. [Persian]

- Rahimi Kelishadi, R. (1995). *The privatization of higher education and the study of its social and economic consequences*, Master's thesis, Faculty of Social Sciences, University of Isfahan. [Persian]
- Samari, I. (2014). *The Development of Academic Development in Iran's Governmental Universities and A Model for It*, Ph.D., Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Beheshti University. [Persian]
- Wigger, B. (2014). The effect of tuition fee on transition from high school to university in education. *Economics of Education Review*, 41, 14-23.
- Yamani Douzi Sorkhabi, M. (2009). A survey on the state of development planning of public universities in Iran, *Iranian Journal of Higher Education*, 1(4), 1 – 19. [Persian]
- Yamani Douzi Sorkhabi, M. (2012). *Quality in Higher Education*, Tehran: Publishing Side, First Edition. [Persian]
- Zaker Salehi, G. (2016). *Principles of Higher Education / My Graph*, Faculty of Science and Psychology, University of Tehran. [Persian]
- Zaker Salehi, G. (2009). Investigating the Legal and Managerial Dimensions of University Independence in Iran (Article 49 of the Fourth Development Plan Law) and elaboration of its implementing strategies, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 53, 79 - 106. [Persian]

